

Hållbarhetsrapport 2022

**SVERIGES
TVÄTTERIFÖRBUND**
TEXTILSERVICEFÖRETAGEN

I oroliga tider är vårt samhällsbidrag av fortsatt av enorm vikt

Världen har ännu inte hunnit återhämta sig ifrån år av pandemi och undantagstillstånd, när nya utmaningar i form av krig i vårt närområde och en energikris drar över världen. Liksom många andra branscher påverkas textilservicebranschen. Vi ser dock att branschens långåriga arbete för ökad resurs- och energieffektivitet kan mildra effekterna av den inflation och energikris vi befinner oss i. När energipriserna skjuter i höjden, syns tydligt resultat från de mycket energieffektiva processer och den interna energiproduktion som den professionella textilservicebranschen investerat i under många år.

Stegrande priser på råvaror kan samtidigt ytterligare öka intresset för de cirkulära textilflöden där textilservicebranschen är en nyckelspelare. Att fokus på återbruk och återanvändning av textilier kommer att öka framåt har blivit tydligt under året, inte minst genom EUs strategi för hållbara och cirkulära textilier, som lanserades i mars i år. Strategin skapar ett ramverk som tydligt visar att cirkulära textilflöden är långt ifrån att vara en fluga, utan en nödvändighet i en värld där både råvaror och energi har en allt högre prislapp och vetskapen om textilproduktionens miljöpåverkan är välkänd.

Sverige ligger redan långt framme, genom flera av Tvätteriförbundets medlemmars engagemang och nära samverkan med industrin för att skapa nya textilprodukter av gamla. I årets hållbarhetsrapport presenteras ytterligare exempel på cirkulära initiativ inom textilservicebranschen. För första gången kan vi också tydligt se att återvinning och återbruk sker i stor skala, och är den primära avsättningen för merparten av flera medlemmars textilavfall.

I ett läge när lågkonjunktur och potentiella nedskärningar står för dörren kan det bli än svårare för nya svenskar att få ett fotfäste på den svenska arbetsmarknaden. De jobb som erbjuds inom textilservicebranschen är därmed än viktigare för en fungerande integration och som fortsatta bryggor in i det svenska samhället.

Sveriges Tvätteriförbund deltar sedan 2016 i FN:s initiativ *Global Compact* och har skrivit under på dess 10 principer inom mänskliga rättigheter, arbete, miljö och anti-korruption. Årets hållbarhetsrapport visar återigen tydligt på det stora samhällsansvar som textilservicebranschen tar. Med ca 520 arbetsställen i olika företagsformer och över 5000 medarbetare omsatte branschen drygt 5,2 miljarder kronor under 2021. Som branschorganisation välkomnar Sveriges Tvätteriförbund alla medlemmar, oavsett ägande – såväl region, stat, kommun, stora internationella koncerner och familjeägda verksamheter.

Sveriges Tvätteriförbunds hållbarhetsrapport 2022 är den nionde i ordningen. Genom att välja ut ett antal indikatorer och årligen följa upp och beskriva utvecklingen inom dessa, skapar vi en ökad kännedom om hur branschen utvecklas i olika hållbarhetsfrågor. Hållbarhetsrapporten ger oss också ett bra underlag för hur vi som branschorganisation framåt bäst kan stötta medlemsföretagen i ett ständigt förbättringsarbete. Rapporten utvecklas kontinuerligt för att inkludera allt fler hållbarhetsaspekter. Nytt för i år är att vi i rapporten beskriver de medlemsorganisationer som tagit fram klimatmål i linje med vetenskapen genom Science Based Targets initiative (SBTi).

*Jan Kluge, Förbundsordförande
Malmö december 2022*

Innehåll

1. BIDRAG TILL SAMHÄLLSEKONOMIN	3
1.1 Antal arbetsställen	3
1.2 Skapande av arbetstillfällen	4
2. MILJÖ	6
2.1 Miljöcertifieringar	7
2.2 Förnybar energi	10
2.3 Distribution	10
2.4 Textilåtervinning	11
3. ARBETSMILJÖ	12
3.1 Arbetsolyckor	12
3.2 Certifierat systematiskt arbetsmiljöarbete	12
4. KONSUMENTFRÅGOR	13
4.1. Anmälningar till Konsumentverket	13
4.2. Anmälningar till Allmänna reklamationsnämnden (ARN)	13
5. KVALITET	14
5.1. Kvalitetsledningssystem	14
5.2 T-märket	15
6. TEXTILSERVICEBRANSCHENS AKTIVA CSR- OCH MILJÖARBETE	16
7. INTERNATIONELLA SAMARBETSPROJEKT UNDER ÅRET	19
8. FN:s GLOBAL COMPACT	20
9. TIDIGARE HÅLLBARHETSRAPPORTER	21

Val av nyckeltal

De nyckeltal som presenteras i denna rapport har begränsats till sådana uppgifter som är offentliga och som tillhandahålls från statliga myndigheter eller välbetrodda, opartiska organisationer. Utöver dessa innehåller årets rapport även ytterligare nyckeltal, baserade på data från den auktoriseringsenkät och platsbesök som bildar basen för Sveriges Tvätteriförbunds årliga auktorisationskontroll. Dessa uppgifter visar dock endast data för Tvätteriförbundets medlemmar, medan övriga nyckeltal är baserade på data från hela branschen.

1. BIDRAG TILL SAMHÄLLSEKONOMIN

1.1 Antal arbetsställen

Antalet arbetsställen registrerade inom olika branscher presenteras årligen av SCB, per SNI-kod. Ett arbetsställe är enligt SCBs definition en adress, fastighet eller grupp av fastigheter där ett företag bedriver verksamhet. Företag som finns på flera orter eller har flera anläggningar har därför ett flertal arbetsställen. Informationen redovisas årligen för föregående år.

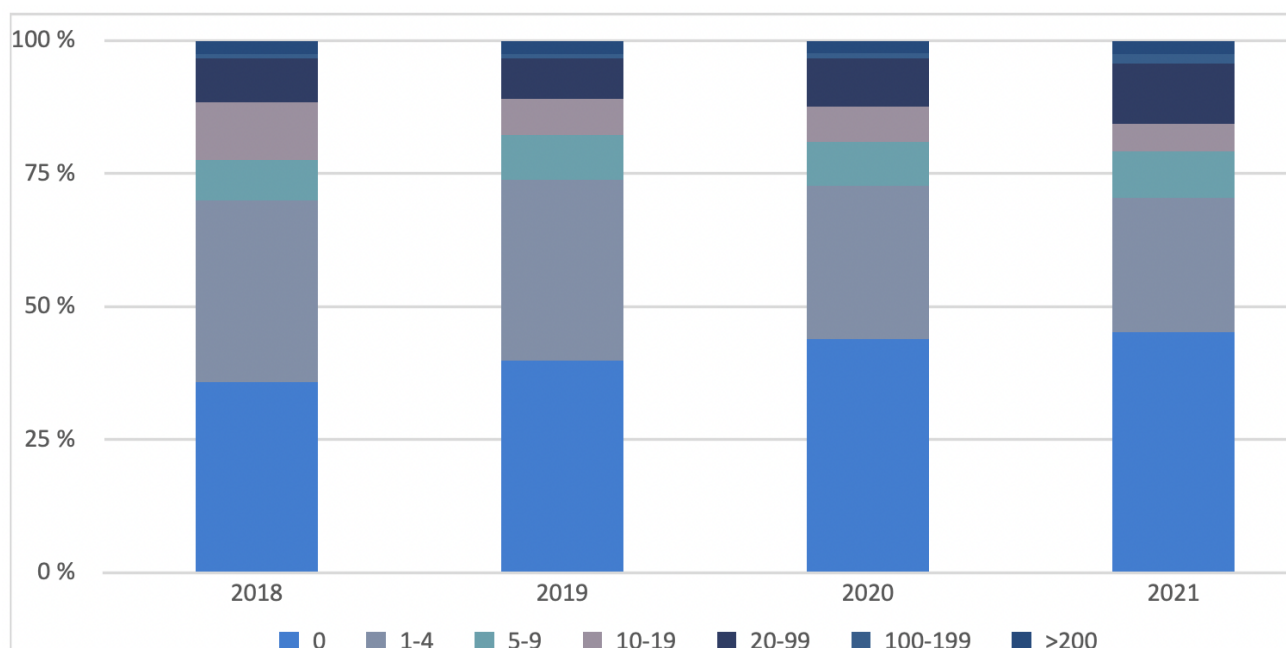
2020 fanns det 115 arbetsställen som var registrerade som industri- och institutionstvätterier. Den absoluta merparten (84 %) av dessa arbetsställen har färre än 20 anställda. Antalet företag som har över 20 personer anställda har vuxit under de senaste åren, främst som en följd av sammanslagningar. Sammanslagningar ligger även bakom att det totala antalet registrerade företag inom segmentet industri- och institutionstvätterier minskade något jämfört med föregående år.

Antalet arbetsställen som var registrerade som konsumenttvätterier uppgick i slutet av 2021 till 405 stycken. Hela 98 % av dessa arbetsställen har färre än 20 anställda, och mer än hälften (52 %) är egenföretagare utan anställda.

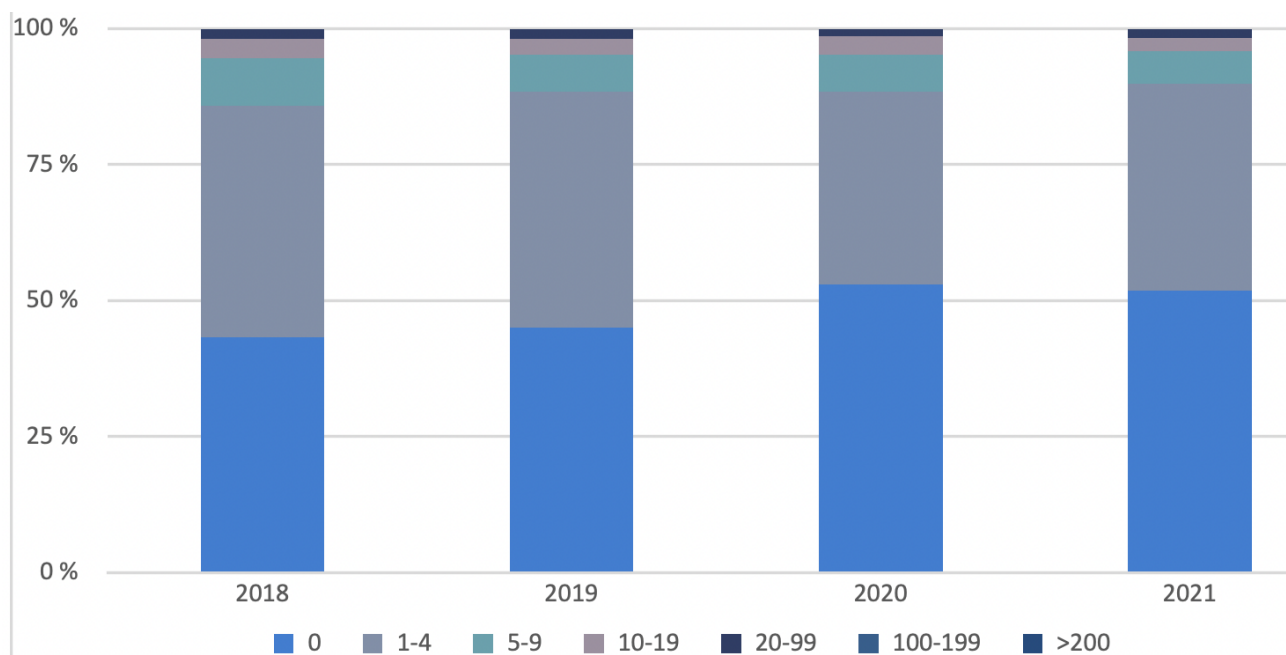
Statistiken visar även att en stor andel, omkring 25%, av egenföretagarna i branschen är kvinnor. Bland egenföretagarna inom branschen är andelen utlandsfödda hög, drygt 65 %. Sammanfattningsvis är det tydligt att tvätterinäringen fortsatt är en utpräglad SME-bransch.

	<1	1-4	5-9	10-19	20-99	100-199	>200	Totalt
Industri- och institutionstvätterier (SNI-kod 96.011)	52	29	10	6	13	2	3	115
Konsumenttvätterier (SNI-kod 96.012)	210	154	24	10	7	0	0	405

Tabell 1 Antal arbetsställen per antal anställda vid slutet av 2021.

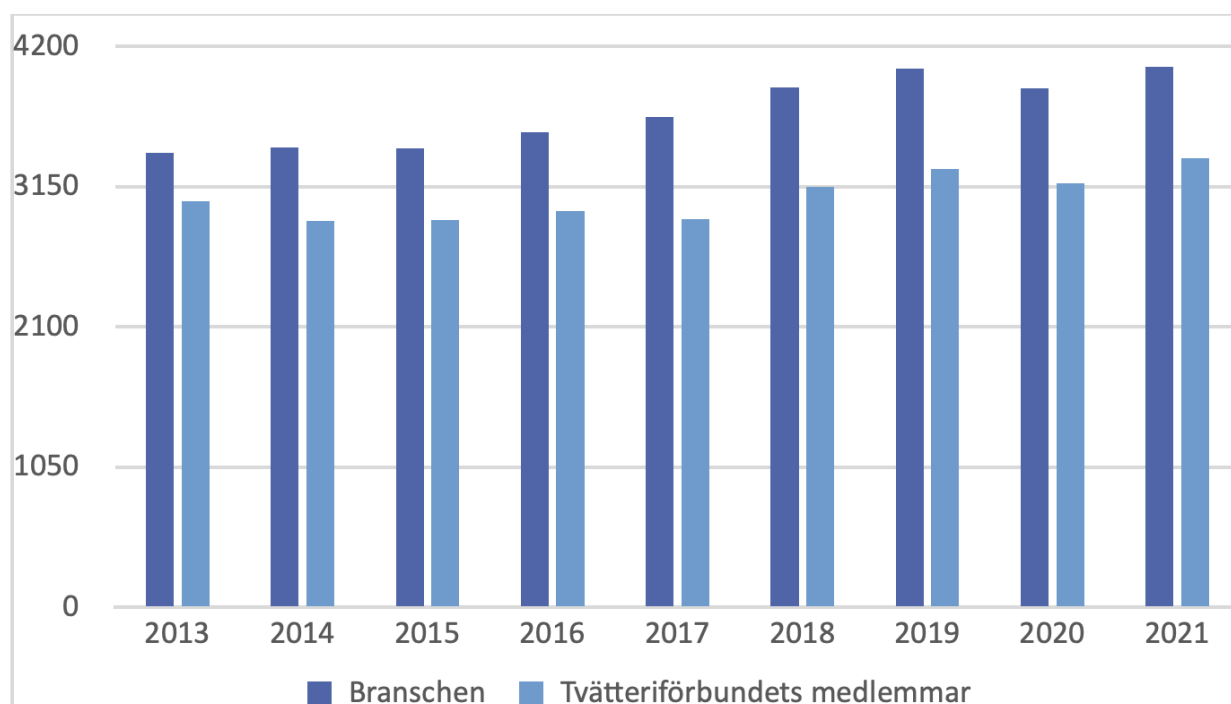
Figur 1 Andel anställda inom företag registrerade som Industri- och institutionsvätt (2018-2021)

Figur 2 Andel anställda inom företag registrerade som Konsumentvätt (2018-2021)

1.2 Skapande av arbetstillfällen

Antalet arbetstillfällen inom branschen har ökat med 19 % under perioden 2013 till 2021. Under 2021 sågs en ökning med 4 % jämfört med året innan. Statistiken avser antalet helårsanställda, alla yrkesgrupper, i branschens aktiebolag.

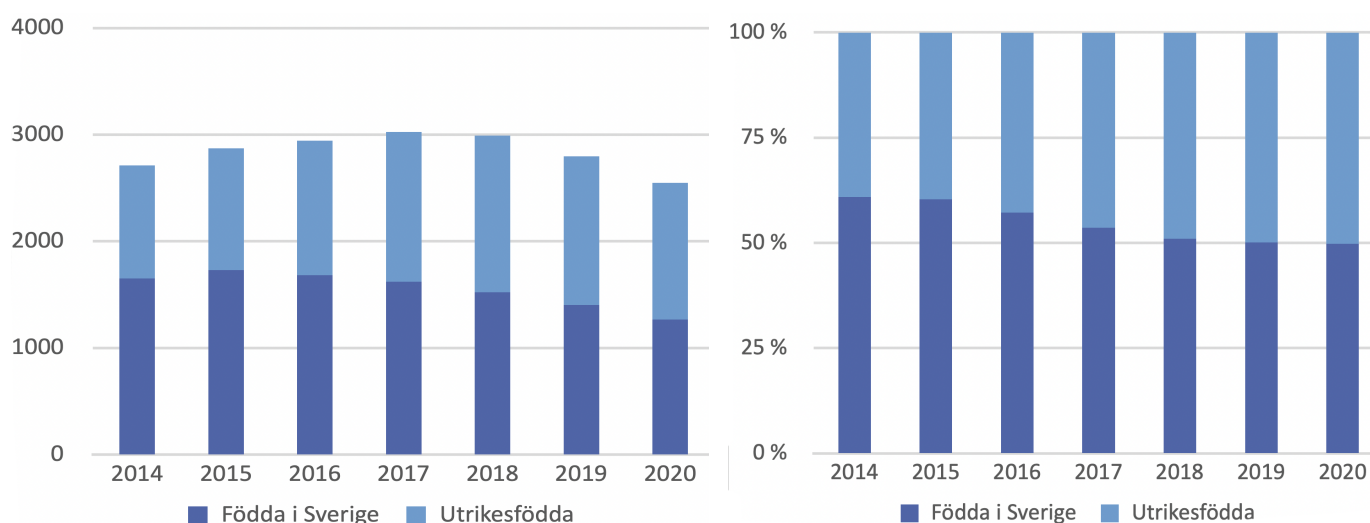

Figur 1 Antalet helårsanställda, alla yrkesgrupper, i branschens aktiebolag.

Vi ser sedan länge att tvätt- och textilservicebranschen har mycket goda förutsättningar att erbjuda människor ett första inträde på arbetsmarknaden. Statistik från 2020 (senast tillgängliga data) visar att hälften inom yrkesgruppen "maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning (8151)", som inkluderar en stor del av dem som arbetar inom branschen (både som egenföretagare och anställda) är utlandsfödda. Detta innebär att andelen ökat med elva procentenheter sedan 2014.

Personer födda i Asien utgör den största andelen av utlandsfödda som arbetar inom branschen och utgör över 50 % av alla utlandsfödda. Andra stora grupper är personer födda i Europa exklusive Norden samt Afrika (25 % respektive 14 % av alla utlandsfödda).

Statistiken avspeglar tydligt den viktiga roll som tvätt- och textilservicebranschen har för integrationen av utlandsfödda på den svenska arbetsmarknaden. Inom branschen är kraven på avancerade kunskaper i svenska i många fall relativt begränsade, vilket möjliggör arbete och anställning även under tiden som språkkunskaperna utvecklas. Därmed skapas även möjlighet till ökad kontakt och språkträning med personer som redan har en förankring i det svenska samhället. Branschen utgör därmed en mycket viktig pusselbit i introduktionen av personer med utländsk bakgrund på den svenska arbetsmarknaden.

Figur 3 Andel utlandsfödda och födda i Sverige bland maskinoperatörer, den absolut största yrkeskategorin inom branschen – i relation till total mängd arbetskraft (till vänster) och som andel oberoende av total mängd (till höger).

Textilservicebranschen är även en viktig arbetsgivare för personer utan längre utbildning. Statistiken visar att hela 30% av de anställda inom branschen (kategori "maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning, 8151") endast har en utbildning som motsvarar förgymnasial nivå. Genom att möjliggöra arbetstillfällen för personer som ännu inte uppnått utbildning motsvarande gymnasienivå, skapar branschen en mycket viktig möjlighet till inkomst och självförsörjning för människor som har få möjligheter på arbetsmarknaden.

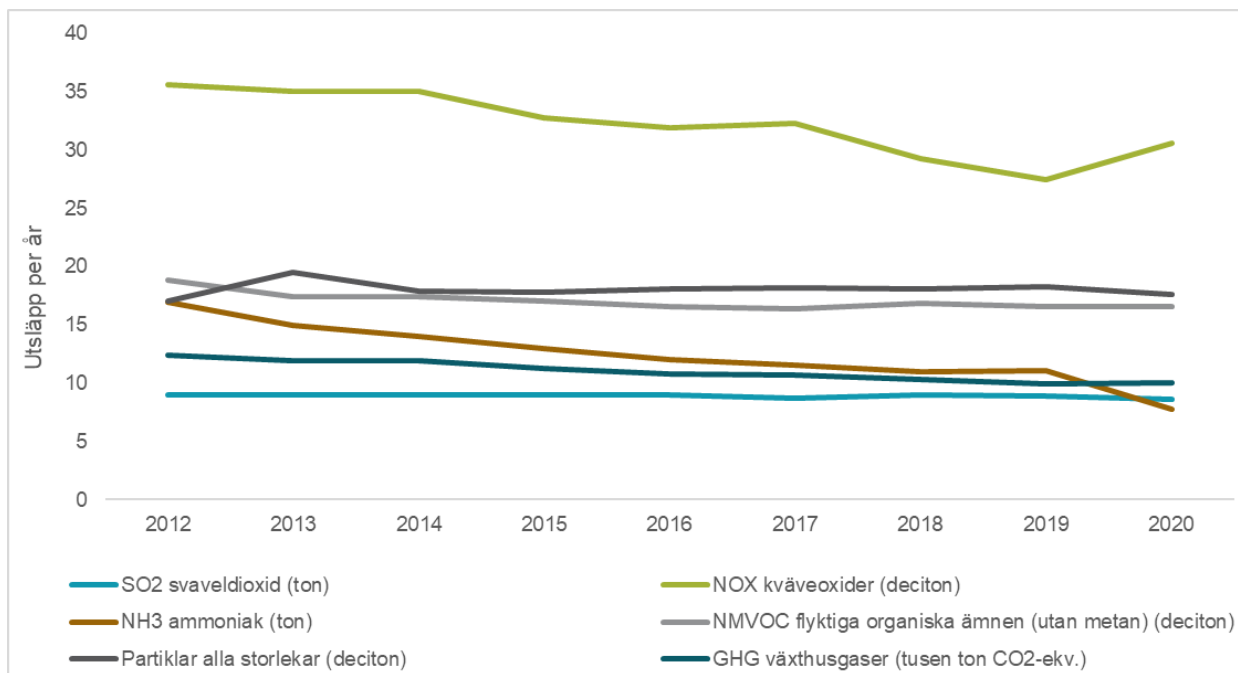
2. MILJÖ

SCB följer kontinuerligt utsläppen till luft från det svenska näringslivet i "Utsläpp till luft efter näringsgren och ämne". Tvätterinäringen tillhör gruppen "Annan serviceverksamhet och förvärvsarbete i hushåll m.m." (näringsgrenarna S94–T98). Till gruppen "Annan serviceverksamhet" hör även hår- och skönhetsvård/kroppsvård, begravningsverksamhet, intresseorganisationer/trossamfund, samt reparationstjänster. Till gruppen "Förvärvsarbete i hushåll" hör t.ex. catering, barnpassning, hemtjänst etc. Flertalet branscher inom denna grupp är därför av en karaktär som skiljer sig från tvätt- och textilservicebranschen, där främst uppvärmning av varmvatten är drivande inom utsläppsområdet. Trots att den grova indelningen i SCBs utsläppsstatistik gör det svårt att dra direkta paralleller mellan statistiken och tvätterinäringens miljöarbete, återger den i hög utsträckning en relevant bild av utvecklingen.

Statistiken för de senaste åren visar att utsläppen av en rad ämnen minskat stadigt. Emissionerna av växthusgaser (GHG = Greenhouse gases) har enligt statistiken minskat med hela 25 % inom denna branschsektor sedan 2012. Inom tvätterinäringen är den huvudsakliga anledningen till utsläppsminskningarna att fler och fler företag går från fossila till förnybara bränslen.

Vid konvertering till fossilfria bränslen är det inte ovanligt att fasta biobränslen används, t.ex. pellets. Fast biobränsle kan ge upphov till högre utsläpp av NMVOC (non methane volatile organic 'compounds'), NO_x (kväveoxider) och partiklar jämfört med t.ex. gasol. Även svavel förekommer i

biobränsle och skapar svaveldioxid vid förbränning. Med undantag för NO_x ser vi dock en minskning av samtliga dessa ämnen jämfört med utsläppsstatistik för 2019.

Figur 2 Utsläpp till luft från branschsektorerna "Annan serviceverksamhet och förvärvsarbete i hushåll m.m."¹

2.1. Miljöcertifieringar

Ett antal olika miljöcertifieringar används av aktörerna i den svenska tvätt- och textilservicebranschen. Det handlar dels om allmänna certifieringar av miljöledningssystem, som syftar till att skapa kontroll och rutiner som kontinuerligt förbättrar organisationens miljöprestanda (ISO 14001 och EMAS), dels om vissa certifieringar som är specifika för tvätt- och textilservicebranschen (TRSA Clean Green och Svanen). För första året presenteras även information om de medlemmar som anslutit sig till Science Based Targets Initiative (SBTi), en garant för att företagets målsättningar och arbete för minskat klimatavtryck är i linje med Parisavtalets målsättning om högst 1,5°C genomsnittlig höjning av den globala medeltemperaturen.

- Miljöledningssystem ISO 14001

Genom miljöledningssystem skapas en tydlighet i hur miljöarbetet bedrivs inom en organisation. Många företag väljer att upprätta sitt miljöledningssystem enligt ISO 14001 och certifiera sig mot detta. ISO 14001 innehåller en rad krav både kring det interna miljöarbetet och i relation till omvärldens lagar och regleringar. Certifieringen är generell och kan användas av alla branscher. Kraven syftar till att garantera ett systematiskt arbete med miljöfrågor och det finns inga absoluta krav kring miljöprestanda i sig. Genom den senaste revideringen (ISO 14001:2015) ska även ett livscykelperspektiv appliceras, systematisk hantering av risker kopplade till miljöledningssystemet ska finnas och miljöaspekter ska beaktas vid inköp av varor och tjänster. Information om antalet i Sverige certifierade företag kan erhållas via sajten [Certifiering.nu](https://certifiering.nu).

¹ SCB uppdaterar kontinuerligt antaganden kring bränslemixen för uppvärmning av lokaler, vilket påverkar hela tidsserien. Därför kan värden som presenteras här inte jämföras med de som presenterats i tidigare rapporter.

- Textilia Tvätt & Textilservice AB*
- Comforta (Lindström Group)*
- CWS-boco Sweden AB*
- Forslunds Tvätt AB/ Rikstvätt Västerås*
- Limatvätten AB/Rikstvätt Lima*
- KåPi Tvätt AB/Rikstvätt Bengtsfors*
- Lindbytvätten AB/Rikstvätt Öland*
- Storsjö Tvätt AB/Rikstvätt Östersund*
- Tvättjänst Stockholm AB*
- AB Vithalatvätten/Rikstvätt Vetlanda*
- Kemiska Tvätten i Eskilstuna AB
- Hr Björkmans Entrémattor AB*
- KTI Sverige AB*
- Märstatvätten AB*
- Miljöservice Syd AB
- Tvätt och Textil, Region Skåne*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB*
- Tvätteriet Alingsås*
- Tvättservice i Helsingborg AB
- TvNo Textilservice AB*

* Medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

- **EMAS (Miljöledningssystem)**

EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) är en del av EU-kommissionens övergripande miljöpolitik. Syftet med systemet är att ge ett verktyg för företag och andra organisationer att utvärdera, rapportera och förbättra sin miljöprestanda. EMAS baseras på ISO 14001, men kräver utöver de kraven upprättande av en årlig miljöredovisning som offentliggörs. Rapporteringen sker i förhållande till ett antal kärnindikatorer som är relevanta i de flesta verksamheter.

EMAS-certifierade företag återfinns i EU-kommissionens EMAS-register². Bland de 12 svenska företag som erhållit EMAS-certifiering återfinns Hr Björkmans Entrémattor, som också är medlem i Sveriges Tvätteriförbund.

- **Svanen**

Svanen har i dagsläget två olika certifieringskriterier inom tvätt- och textilservicebranschen: kriterier för tvätterier samt för alternativ kemtvätt. Licens kan beviljas enskilda produktionsenheter eller flera enheter som ingår i en kedja eller koncern. Varje enhet måste dock uppfylla kraven. Detta innebär att anläggningarna lever upp till krav ställda i relation till energi- och vattenanvändning samt utsläpp av klimatgaser, användning av tvättkemikalier, textilier, transporter, utsläpp m.m. I oktober 2022 innehar följande organisationer Svanencertifiering för textilservice i Sverige (enligt www.svanen.se):

² <https://webgate.ec.europa.eu/emas2/public/registration/list>

- Elis Textil Service AB, Arlöv*
- Elis Textil Service AB, Eskilstuna*
- Elis Textil Service AB, Fristad*
- Elis Textil Service AB, Ockelbo*
- Elis Textil Service AB, Torup*
- Elis Textil Service AB, Vara*
- Elis Textil Service AB, Vaggeryd*
- Elis Textil Service AB, Limhamn*
- Elis Textil Service AB, Veddesta*
- Bröderna Frimans Industritvätter AB, Bålsta
- CWS-boco Sweden AB, Järfälla*
- CWS-boco Sweden AB, Norrköping*
- CWS-boco Sweden AB, Stockholm*
- CWS-boco Sweden AB, Varberg*
- CWS-boco Sweden AB, Staffanstorps*
- Forslunds Tvätt AB/Rikstvätt Västerås*
- Kemiska Tvätten i Eskilstuna AB
- KåPI Tvätt AB/Rikstvätt, Bengtsfors*
- Lima Tvätten AB/Rikstvätt Lima*
- Lindbytvätten AB, Rikstvätt Öland*
- Storsjö Tvätt AB/Rikstvätt Östersund*
- Södra Vanadistvätten AB*
- Tvättservice i Helsingborg AB
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Boden*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Karlskrona*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Långsele*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Rimbo*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB, Örebro*
- AB Vithalattvätten/Rikstvätt Vetlanda *

* Medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

Svanens kriterier för alternativ kemtvätt tillåter inte användning av organiska lösningsmedel i processen. I oktober 2022 hade ett svenskt företag erhållit denna licens: KTI Skandinavien AB. I detta fall används koldioxid i tvättprocessen. Även detta företag är medlem i Sveriges Tvätteriförbund.

- **TRSA Clean Green certification**

Denna miljöcertifiering är framtagen av den amerikanska tvätteribranschen, Textile Rental Services Association (TRSA). Certifieringsgrunden består främst av två övergripande målsättningar inom energi- respektive vattenanvändning. Dessutom ska ett antal Best Management Practice efterlevas. Per oktober 2022 är ett svenskt företag certifierat enligt detta system; Hr Björkmans Entrémattor AB, som också är medlem i Sveriges Tvätteriförbund.

- **Science Based Targets Initiative (SBTi)**

Science Based Targets initiative (SBTi) är ett samarbete mellan UN Global Compact, World Resource Institute (WRI), WWF och Carbon Disclosure Project (CDP) som syftar till att ge företag vägledning i att sätta klimatmål som går i linje med vad vetenskapen anser krävs för att klara målsättningarna i Parisavtalet. Företag som sätter ett mål kan lämna in dem till SBTi för godkännande och sedan få dem publicerade och använda målet i sin kommunikation. Mål sätts för företagens direkta klimatpåverkan samt deras påverkan genom val av energi- och bränsleleverantörer, samt företagets

indirekta klimatpåverkan, genom användning av de produkter/tjänster som bolaget levererar eller köper in till sin verksamhet.

Bland de medlemsföretag som hittills åtagit sig att arbeta mot vetenskapligt baserade utsläppsminskningar återfinns Elis Textil Service, Lindstrom Group, Electrolux, Vattenfall, Miele och Ecolab.

2.2. Förnybar energi

Sveriges Tvätteriförbunds auktorisationsenkät följer årligen upp andelen förnybar energi som används bland förbundets medlemmar. Svaren visar på en konstant ökande andel fossilfri energi i branschen. Det är i huvudsak förnybar el som används, där en ökande mängd medlemsföretag anger att de använder 100 % förnybar el inom verksamheten. I årets auktoriseringsenkät svarar hela 36 % av medlemsföretagen att de använder sig av förnybar el i sina produktionsanläggningar. Eftersom många av dessa medlemmar har flera anläggningar är andelen anläggningar med förnybar el dock betydligt större än så.

Ett ökande antal medlemsföretag producerar också egen el i sina anläggningar med hjälp av solceller. Några exempel är Lindbytvätten, Sahlins i Tomelilla, Fanhults Textilpartner och Hr Björkmans Entrémattor.

Enkäten visar även på ett stadigt ökande intresse för övergång från fossila till förnybara bränslen för den energi som används för bland annat ångproduktion i verksamheten. Ett exempel är Vic Textiltvätt som under 2022 bytte ut en oljeeldad ångpanna till en som enbart använder pellets.

Textilservicebranschen visar utifrån detta på höga ambitioner och många konkreta exempel som tillsammans bidrar till att nå svenska och internationella klimatmål.

2.3. Distribution

Distribution av textilier mellan kunder och tvätterier är ofta en synlig del av branschens miljöpåverkan. Sparsam körning, s.k. eco-driving, är en viktig del i att minska miljöpåverkan från distributionsledet. I årets enkät har hela 78 % av de anläggningar som erbjuder distribution svarat att de chaufförer som anlitas har utbildats i eco-driving eller sparsam körning.

Att det sker teknikutveckling inom transportområdet återspeglas också tydligt bland Sveriges Tvätteriförbunds medlemmar. I årets auktoriseringsenkät anger bland annat Elis att de använder både eldrivna och biobränsle drivna lastbilar inom sin distribution. Även Kriminalvården och Hr Björkmans Entrémattor använder biogas som bränsle i sin distribution. Flera anläggningar rapporterar brist på HVO som ett problem för att kunna använda den mängd biodrivmedel som företaget avsett att göra.

2.4. Textilåtervinning

Produktion av textilier kan ha hög miljöpåverkan. Att återanvända och materialåtervinna textilier som inte längre är tjänliga för sitt ursprungliga ändamål är därför en nyckelfråga för

textilservicebranschens hållbarhetsarbete framåt. En ökande andel av textilservicebranschens aktörer arbetar aktivt tillsammans med kunder och leverantörer för att skapa cirkulära textilflöden.

En tydlig trend är att allt fler medlemsföretag tar fram målsättningar och följer upp nyckeldata med koppling till cirkulära textilflöden. Några exempel presenteras nedan:

Företag	Målsättning cirkularitet	Status 2021
Elis	2030 ska alla textilier som köps in vara hållbara; certifierade resurseffektiva och producerade av återvunna, ekologiska, regenererade material. Samtidigt ska all textil vi kasserar återvinnas eller återbrukas. Måltal: 100 % Hållbara textilier 2030 100 % Återbrukat eller Återvunnet textilavfall 2030.	34 % av textilavfallet återanvändes eller återvanns under 2021.
Textilia	100 % återanvändning av kunders kasserade textilier 2025 25 % av inköpta textilier ska vara miljömärkta eller bestå av återvunna fibrer eller alternativ till bomull och polyester 2025.	Under 2021 var 19% av inköpta textilier miljömärkta eller bestod av återvunna fibrer eller alternativ till bomull och polyester.
Lindström Group	100% Återbruk/Återvinning av textilavfall 2025.	36 % av textilavfallet återvanns och 4,5 miljoner reparationer av textilier genomfördes under 2021.
CWS Group	90 % av alla nya affärer baseras på hållbara textilier, där cirkulära produkter har en viktig roll, 2025.	Över 5 miljoner reparationer av textilier genomfördes under 2021 och under 2020 köptes 270 ton textilier av återvunnen polyester in av bolaget.

Informationen är hämtad från respektive bolags hållbarhetsrapport för 2021 samt information från bolagens officiella hemsidor.

I Sveriges Tvätteriförbunds årliga auktoriseringsenkät till medlemsföretagen efterfrågas sedan några år tillbaka information om hur textilavfall som uppkommer inom verksamheten avsätts. I årets enkät syns en tydlig ökning av antalet tvätterier som hittar en avsättning av stora delar av sitt textilavfall.

Användningsområdena varierar och några exempel är:

- Frotté används som trasor för intern städning
- Lakan, dukar och servetter används som putstrasor av städfirmor eller bilvårdsföretag
- Donation till second hand-butiker och hjälporganisationer
- Vitt sänglinne, frotté och bordslinne återvinns i samverkan med Södras OnceMore program
- Återanvändning via Reused Remade som tillverkar bärkassar m.m.
- Materialåtervinning av ofärgad polyestertextil

Relevant att notera är att produktavfall från tvätterier i många fall även kan utgöras av material som inte är textil, t.ex. gummi från tvätterier där mattor är huvudprodukten.

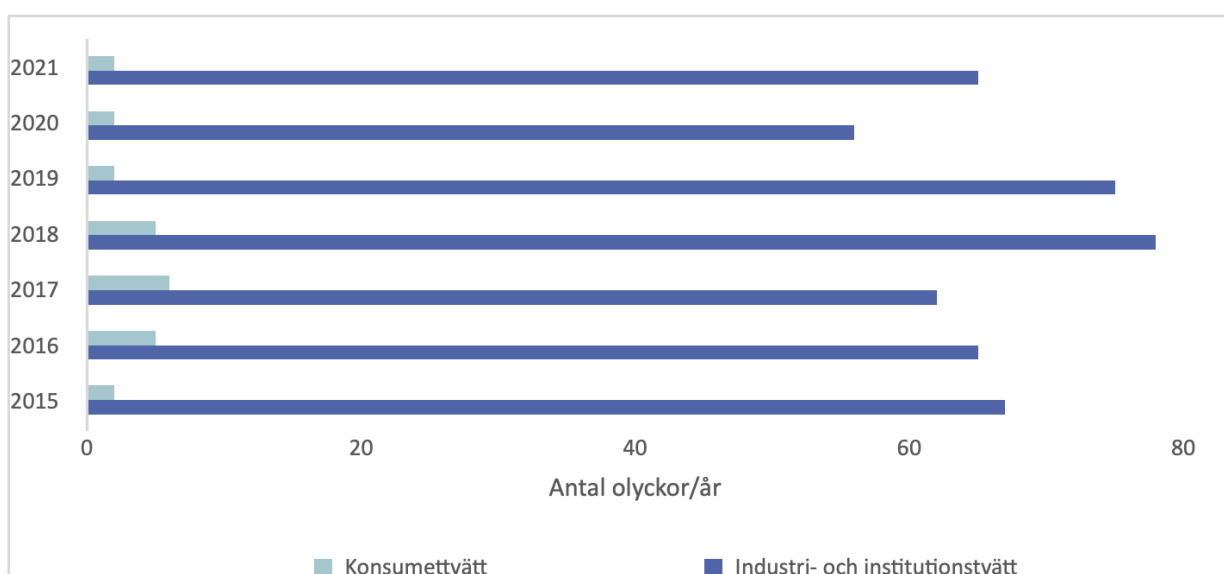
3. ARBETSMILJÖ

3.1. Arbetsolyckor

Arbetsolyckor (med efterföljande sjukfrånvaro) sammanställs årligen av Arbetsmiljöverket, som också presenterar information om orsaken bakom olyckan.

Statistik för åren 2015–2021 visar att antalet olyckor per år inom industri- och institutionstjänster ökat något relativt 2020. Under 2021 noterades 65 olyckor. Fordonsolyckor och fall är fortsatt de vanligaste orsakerna till skador, följt av feltramp/lyft/överbelastning.

För konsumenttjänster har antalet olyckor legat på en stabilt låg nivå under de senaste åren, med färre än fem olyckor registrerade under 2021.

Figur 3 Antal arbetsolyckor per år inom konsumenttjänst samt industri- och institutionstjänst, enligt data som inrapporterats till och sammanställts av Arbetsmiljöverket.

3.2. Certifierat systematiskt arbetsmiljöarbete

Under 2018 lanserades ISO 45001:2018, den första internationella standarden för ledningssystem för arbetsmiljö och har under en treårsperiod ersatt OHSAS 18001. En av skillnaderna mellan dessa båda är att även leverantörernas arbetsmiljöarbete kommer att inkluderas i det systematiska arbetsmiljöarbetet i den nya standarden, samt att ISO 45001:2018 följer samma struktur som ISO 9001 och ISO 14001. Alla OHSAS 18001-certifikat upphörde att gälla i mars 2021. Från och med i år presenterar vi därför endast information om företag som är certifierade enligt ISO 45001:2018.

Vilka företag som har certifiering enligt ISO 45001 anges bland annat av sajten [Certifiering.nu](https://certifiering.nu). Nedan anges vilka organisationer inom tvätt- och textilservicebranschen som innehar denna certifiering i oktober 2022. Samtliga är medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

- Elis Textil Service AB
- Textilia Tvätt & Textilservice AB
- Forslunds Tvätt AB/Rikstvätt Västerås
- Limatvätten AB/Rikstvätt Lima
- KåPi Tvätt AB/Rikstvätt Bengtsfors
- Storsjötvätt AB/ Rikstvätt Östersund
- AB Vithalatvätten/Rikstvätt Vetlanda
- CWS-boco Sweden AB
- KTI Sverige AB
- Lindbytvätten AB/Rikstvätt Öland
- Tvättjänst Stockholm AB

4. KONSUMENTFRÅGOR

4.1. Anmälningar till Konsumentverket

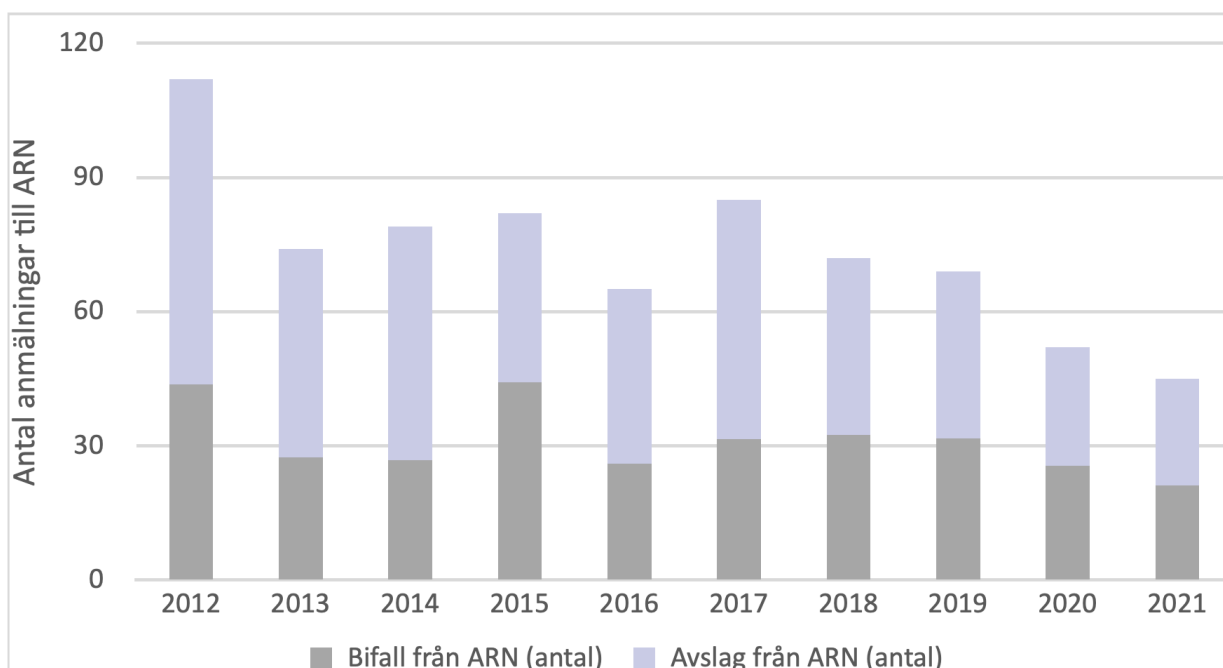
Antalet anmälningar till Konsumentverket sammanställs kontinuerligt i Konsumentverkets diarium. Enligt Konsumentverkets diarium har en anmälning mot företag i textilservicebranschen inkommit under 2022 (tom 2022-11-22). Ärendet gäller vilseledande marknadsföring av ekologisk kemtvätt av mattor. Klagan är riktad mot ett företag som inte är medlem i Sveriges Tvätteriförbund.

4.2. Anmälningar till Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN sammanställer varje år anmälningar gjorda av privatpersoner gentemot företag. Inom tvätteribranschen är det därför främst konsumenttvätterier (kemtvättrar) som berörs av dessa anmälningar.

Antalet anmälningar under 2021 var återigen lägre än föregående år. Det är inte osannolikt att pandemin, och därmed färre evenemang där textilier som kräver kemtvätt används, har påverkat antalet anmälningar.

Andelen anmälningar som får bifall av ARN, det vill säga där myndigheten ger konsumenten rätt gentemot företaget, ligger för sjunde året på strax under 50 % av det totala antalet anmälningar. Detta visar att det i majoriteten av fallen som rapporterats till ARN, efter en opartisk granskning, har framkommit att tvätteriet inte kan hållas ansvarigt för det som konsumenten anmält.

Figur 4 Antal anmälningar till ARN samt andel anmälningar där ARN bifallit respektive avslagit klagandens anspråk.

ARN följer även upp ärenden där konsumenten givits rätt i sin anmälan, för att undersöka hur det anmälda företaget hanterar den rekommendation som ARN givit. Statistiken visar att andelen fall där företag inom tvätteriindustrin följt ARNs rekommendation generellt sett är mycket hög. Sedan 2013 ligger den konstant över 80 %. För 2021 anger ARN att andelen uppgår till 80 %, vilket är något högre än genomsnittet för samtliga branscher, som låg på 78 % samma år.

Att följa ARNs rekommendationer är sedan länge ett krav för alla Tvätteriförbundets medlemmar och efterlevnaden kontrolleras i förbundets årliga auktorisationskontroll.

5. KVALITET

5.1. Kvalitetsledningssystem

Antal företag som certifierats genom ISO 9001 (Kvalitetscertifieringssystem) finns tillgängligt genom Certifiering.nu och informationen efterfrågas även årligen i Sveriges Tvätteriförbunds auktoriseringsenkät. I november 2022 är följande företag certifierade enligt denna standard. Av dessa är samtliga utom ett företag medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

- Kemiska Tvätten i Eskilstuna AB
- Lindbytvätten AB/Rikstvätt Öland*
- Märstatvätten AB*
- Miljöservice Syd AB
- Tvätteriet Alingsås*
- KTI Sverige AB*
- TvNo Textilservice AB*
- CWS-boco Sweden AB*
- Elis Textil Service AB*
- Textilia Tvätt & Textilservice AB*
- Comforta (Lindström Group)*

- Forslunds Tvätt AB/Rikstvätt Västerås*
- Limatvätten AB/Rikstvätt Lima*
- KåPi Tvätt AB/Rikstvätt Bengtsfors*
- Skogome Tvätterier*
- Storsjö Tvätt AB/Rikstvätt Östersund*
- AB Vithalatvätten/Rikstvätt Vetlanda*
- Tvättjänst Stockholm AB*
- Hr Björkmans Entrémattor AB *

* Medlemmar i Sveriges Tvätteriförbund.

5.2 T-märket

Sveriges Tvätteriförbund är en branschorganisation för den svenska tvätt- och textilservicebranschen. Medlemsorganisationen är politiskt obunden, ej fackligt avtalsslutande och arbetar för att främja svensk tvätterinäring genom att:

- Bevaka tvätt- och textilservicebranschens näringspolitiska intressen
- Verka för en utökad marknad för medlemmarna
- Höja kunskapsläget inom branschen genom kurser, konferenser och information inom områden som miljö, arbetsmiljö, hygien, kvalitet m.m.
- Uppmärksamma eldsjälarna och sprida goda exempel
- Se till medlemmarnas gemensamma intressen

Förbundet har i dag ca 65 auktoriserade medlemsföretag. Den årliga kvalitetskontrollen av medlemmar som infördes redan 1957. Endast auktoriserade medlemmar erhåller förbundets T-märke. Auktorisationsprocessen består av en opartisk kontroll av verksamhetens agerande utförd av tredje part. Auktoriseringsprocessen sker årligen i förhållande till:

- Miljöpåverkan
- Arbetsmiljö
- Hygien
- Socialt ansvarstagande
- Kontakt med myndigheter
- Kvalitet
- Konsumentkontakt

Några av de punkter som kontrolleras i auktoriseringskontrollen är:

- Att verksamheten har ett fullgott hygienarbete med väl kända rutiner och regler för personalen
- Att tvättade persedlar klarar mikrobiologiska kontroller
- Att tvättkemikalier hanteras på ett ansvarsfullt sätt för att minimera risk för spridning till miljön
- Att utsläpp av perkloretylen från kemtvätt understiger Naturvårdsverkets gränsvärden
- Att rutiner för fullgott arbetsmiljöarbete finns
- Att avfall källsorteras och hanteras enligt gällande regelverk
- Att verksamheten lever upp till Skatteverkets regler kring personalligare och kassaregister
- Att konsumentverkets beslut efterlevs vid fall av anmälningar

Auktoriseringen består av ca 90 enkätfrågor som följs upp genom stickkontroller och laboratorieanalyser hos cirka 15 % av förbundets medlemmar årligen. Auktorisationskontrollen utförs av ENSUCON.

Sedan 2020 har auktoriseringskontrollen utvecklats med ett utökat fokus på hygienfrågor för samtliga medlemmar. Det finns även en möjlighet att genomgå en fördjupad kontroll av hygienfrågor, för att säkerställa att det finns ett systematiskt hygienarbete på respektive anläggning, i likhet med standarden EN 14065:2016. Denna fördjupade kontroll innehåller bland annat utökade mikrobiologiska kontroller.

6. TEXTILSERVICEBRANSCHENS AKTIVA CSR- OCH MILJÖARBETE

Tvätt- och textilservicebranschen har ett starkt samhällsengagemang. Sveriges Tvätteriförbund sponsrar Malmö FF i Samhället och IF Brommapojkarna (BP).

Sedan 2017 delar förbundet också ut ett hållbarhetspris till en organisation eller person som bidragit till att utveckla hållbarhetsaspekter inom textilservicebranschen. Pristagarna utses av Sveriges Tvätteriförbunds styrelse och presenteras nedan. År 2022 delades priset ut i samarbete med Ecolab till två sanna föredömen inom branschen.

2017	Pia Bergman, Ledare för Stora Branschgruppen Skatteverket, för sitt engagemang i att bidra till en just och likvärdig spelplan inom tvätterinäringen.
2018	Carl-Johan Björkman, Hr Björkmans Entrémattor AB, för sina insatser för ekologisk hållbarhet.
2019	Schlemon Athoraya, Örebro-Tvätt och Kent Pettersson, KåPi Tvätt i Bengtsfors för att genom innovativa lösningar göra tvätterinäringen ännu mer klimatsmart.
2020	Jonas Olaison, Textilia och Lina K Wiles, Berendsen/Elis, för sitt enträgna arbete med miljö- och hållbarhetsfrågor som satt respektive företag och textilservicesektorn som helhet på kartan.
2021	Peter Streijffert på Lindbytvätten för att vara en entusiastisk entreprenör som alltid varit en föregångare när det gäller hållbarhets- och miljöfrågor.
2022	Jonny Hägerström på TvNo för sina insatser för medarbetarpolitik och integration av flyktingar i samverkan med arbetsförmedlingen. Henry Eskola på Scandbio för sitt entusiastiska arbete för att hjälpa textilservicebranschen att bli fossilfri.

Många av Sveriges Tvätteriförbunds medlemmar visar också på stort samhälls- och miljöengagemang. För andra året i rad visar den senaste auktoriseringsenkäten att över hälften av alla medlemmar idag har en CSR-/hållbarhetspolicy som innefattar sociala frågor, värdeprogram eller liknande dokument som anger verksamhetens hållning i sociala/etiska frågor. Samhällsengagemanget omsätts av många företag i praktiken till handling i allt ifrån att premiera hållbara innovationer, till att stötta lokala idrottsföreningar och andra ideella organisationer.

Varje år berättar vi i vår hållbarhetsrapport om några av de konkreta åtgärder och insatser som Sveriges Tvätteriförbunds medlemmar engagerar sig i inom både ekologisk och social hållbarhet. Fler exempel hittas på www.textilservicebranschen.se.

Stort engagemang för att skapa arbetstillfällen inom Textilservicebranschen

Under 2022 har anställda vid Elis anläggning i Angered deltagit som mentorer i Mitt Livs chans där utom-europeiska akademiker ges stöttning för att komma in på den svenska arbetsmarknaden. Bergeå Kem & Vattentvätt har under året erbjudit nystartsjobb till två personer som efter en tids praktik erhållit anställning inom företaget. Textilservicebranschen kan erbjuda många möjligheter för introduktionsjobb som riktar sig till långtidsarbetslösa och nyanlända och denna typ av anställningar har erbjudits av bland andra Södra Vanadistvätten, Staffanstorps Städ & Kemtvätt och Vic Textiltvätt. Praktik och jobbtjänst i samverkan med lokala arbetsförmedlingskontor är också vanligt och under året har praktikplatser erbjudits av 17 olika medlemsföretag.

Donationer till flyktingar från kriget i Ukraina

Rysslands invasion av Ukraina har skapat ett stort engagemang bland många av Sveriges Tvätteriförbunds medlemmar. När kriget i Ukraina bröt ut skänkte bland andra Tvätteriet i Alingsås, Elis anläggningar i Eskilstuna och Huskvarna täcken och kläder till hjälporganisationer som såg till att det kom till behövande i Ukraina eller i flyktingmottagningar.

Stöd till lokala idrottsföreningar

Ett stort antal medlemmar sponsrar lokala idrottsföreningar och bidrar därmed till en meningsfull fritid och rörelse för barn och unga. Några exempel är Fanhults Textilpartner, Vic Textiltvätt, Storsjötvätt, KTI, Bergeå Kem & Vattentvätt, A-kemtvätten, Hr Björkmans Entrémattor, Tvättstället Hygienbutik, Victvätten på Gotland, Textilia, Lindbytvätten, Tvättmäster och Sahlins på Österlen.

Tvätterier i samarbeten med ideella organisationer

Textilservicebranschens stora samhällsengagemang tar sig också uttryck i att många tvätterier samverkar med och stöttar lokala och nationella ideella organisationer. Några exempel är Tvättjänst Stockholm och TvNo som stöttar Barncancerfonden, Lindbytvätten som stöttar Kvinnojouren i Kalmar och Forslunds Tvätt samt Örebro-Tvätt som stöttar Stadsmissionen.

Textilia prisar hållbara innovationer

Textilia delar varje år ut ett hållbarhetsstipendium till företag eller personer som bidragit till att göra branschen mer hållbar. År 2022 hette stipendiaterna Anna Ardelius och Annika Nieminen Bromberg. Duon har många års erfarenhet som kostymdesigners och scenografer och prisas för sitt långsiktiga arbete med att förändra en hel bransch genom att sprida kunskap och skapa förutsättningar för en mer hållbar scenkonst. Läs mer på: Hållbar scenkonst vinner Textilias Hållbarhetsstipendium 2022 | Textilia (mynewsdesk.com)

Lindström vinner internationellt pris för innovativt kunderbjudande

Lindströms Workwear Flex är ett digitalt koncept, där kundens varierande behov av textilier kan tillmötesgå av leverantören. Tjänsten möjliggör för snabbt växande företag att alltid ha rätt textilier till hands på ett sätt som är smidigt både för kund och textilleverantör. Läs mer på:

[Lindströms Workwear Flex service won the ETSA award for best innovative project - Lindström \(lindstromgroup.com\)](https://lindstromgroup.com)

Hr Björkmans innovativa vattenhantering prisas

I maj 2022 vann Hr Björkmans Entrémattor det ärofyllda priset Sustainable Leadership and Recycling Award vid ETSA:s årliga kongress. Priset erhöll Hr Björkman för sitt Water Recycling project, där man utvecklat ett nytt vattenåtervinningssystem som återvinner cirka 98 % av smuts-

och tvättvatten från företagets anläggningar. Totalt räknar sparas runt 16 miljoner liter vatten om året.

Läs mer på: [ETSA Awards: a profile in sustainability: Hr Bjorkmans Entrémattor ETSA Awards: a profile in sustainability: Hr Bjorkmans Entrémattor, \(textile-services.eu\)](#)

Lindbytvättens minskade vattenanvändning får pris

Lindbytvätten i Borgholm har under lång tid jobbat strategiskt för att minska sin vattenanvändning. Vatten är periodvis en bristvara på Öland, och arbetet är därför särskilt viktigt för Lindbytvätten, där användningen minskat från 28 l/kg tvätt till dagens 6 l/kg tvätt. Under 2021 erhöll Lindbytvätten Region Kalmar Solrospris för insatser inom miljöområdet. Läs mer på: [Lindbytvätten och Scania prisas för sitt miljöarbete \(dagenskalmar.nu\)](#)

CWS spanner den cirkulära bågen med ny hållbarhetsstrategi

Att cirkulär hantering av textilier är ett av de viktigaste sätten att minska klimatpåverkan från textilservice är inget nytt för CWS. Under året har bolaget vidareutvecklat sin service med fokus på reparationer av textilier och lagring för återbruk. Idag ersätts de arbetskläder som kontinuerligt byts ut pga skador eller förändrade behov hos kunden till 26 % med återbrukade textilier. Målet är att hela 90 % av bolagets nya affärer ska baseras på hållbara produkter redan år 2025. Läs mer på: [Tomorrow, now. | CWS](#)

Systematisk mätning av klimatutsläpp

Allt fler företag inom textilservicebranschen beräknar och redovisar sina klimatutsläpp enligt GHG-protokollets metod där utsläpp delas upp och beräknas inom olika områden. Systematiken ger en förbättrad möjlighet att följa upp utsläppen från år till år, och jämföra sig med andra aktörer inom samma bransch. Några exempel på bolag som påbörjat beräkning av utsläpp enligt GHG-protokollet är CWS, Elis och Lindström Group.

Visselblåsarfunktion för ökad trygghet bland medarbetare

Att påtala misstankar om oegentligheter inom ett bolag eller dess intressenter kan upplevas som utmanande för enskilda medarbetare. För att sänka trösklarna har CWS introducerat en anonym visseblåsarfunktion inom bolaget, så att medarbetare – utan att behöva gå via chefer eller HR-avdelning, kan förmedla information om t.ex. olämpliga händelser som skett på arbetet eller sådant som inte verkar stå rätt till. Under 2021 introducerades funktionen i CWS Groups samtliga bolag och samtliga länder. Målet är att öka företagets möjlighet att få information om och agera på eventuella oetiska företeelser inom bolaget och dess intressenter. Läs mer på: [Tomorrow, now. | CWS](#)

Fossilfria till två tredjedelar – inom Elis fortsätter arbetet i snabb takt

Elis fortsätter att ta kliv framåt för att uppnå fossilfrihet. Under 2021 konverterade sju tvätterier i landet från gasol till biogasol och landets tre första eldrivna tunga lastbilar för tvättdistribution togs i bruk av Elis-anläggningar i Malmö och Stockholm. Bolagets drift är nu fossilfri till 66 % och arbetet fortsätter, med mål om 100 % fossilfrihet senast år 2030. Läs mer på: [Elis Sverige Hållbarhetsrapport 2021](#)

Klimatet – en fråga för hela företaget!

Inom Elis råder övertygelsen om att ALLA i bolaget måste hjälpa till för att nå de ambitiösa klimatmålen. Det var bakgrunden till bolagets första Klimatvecka, som hölls samtidigt som FNs

klimattoppmöte i Glasgow, november 2021. Alla medarbetare fick under en vecka ta del av allmän klimatfakta, Elis klimatpåverkan, sitt egna klimatavtryck genom en klimatkalkylator och utmaningar för att minska sitt klimatavtryck. Läs mer på: [Elis Sverige Hållbarhetsrapport 2021](#)

Redo för cirkulära textilier?

En "ready-to-order-kollektion", framtagen inom ramen för Textilia upcy, är ett sätt att förenkla för kunder att efterfråga återbrukade plagg. 19 plagg har designats och producerats utifrån generella kundbehov och kan sedan 2021 efterfrågas av kunder med omedelbar leverans. Några exempel från kollektionen är patientbyxor och skjortor tillverkade av återanvända satänglakan, värmekoftor för både personal och patient tillverkade av återanvända våffelfiltar, samt värmevästar för personal tillverkade av återanvända byxor med ett foder av satänglakan. Läs mer på: [Textilia Hållbarhetsrapport 2021](#)

Tydligt mål för att öka arbetsmarknadsanställningar

Många företag inom textilservicebranschen tar ett stort samhällsansvar genom att erbjuda praktikplatser och anställningar för personer som står utanför arbetsmarknaden. Under 2021 anställdes 18 personer på Textilias olika anläggningar genom olika arbetsmarknadsåtgärder. Bolaget har ett tydligt mål om att öka antalet med 67 %. Läs mer på: [Textilia Hållbarhetsrapport 2021](#)

7. INTERNATIONELLA SAMARBETSPROJEKT UNDER ÅRET

I spåren av pandemin väcktes frågor kring användningen av engångsmaterial som ett mer hygieniskt alternativ till textilier. För att undersöka relevansen i denna typ av påstående anlätade den europeiska Textilserviceorganisationen ETSA en oberoende konsult med uppdrag att undersöka frågan. Arbetet fokuserade på användning av textilier respektive engångsmaterial av papper inom hotell/restaurangbranschen.

Som underlag användes en rad vetenskapliga studier där avdödning av virus på olika ytor undersökts, information om hygienarbete inom textiltvätterier i en rad olika europeiska länder samt USA, samt jämförande analys av klimatpåverkan vid produktion, användning och destruktion av hotell/restaurangtextilier respektive engångsmaterial av papper. Sveriges Tvätteriförbund var en av de nationella organisationer som deltog i att finansiera och bidra med data till rapporten.

Resultatet från studien visar att:

- Hygienprestanda för textildukar är likvärdig med engångsdukar.
- I moderna tvättprocesser har användning av energi och vatten vid tvätt av textilier minskat så mycket att klimatpåverkan från hotell/restaurangtextilier uppgår till endast hälften av den påverkan som engångsartiklar genererar, när livstiden för textilierna baserats på information direkt från branschen.
- Till skillnad från den linjära affärsmodellen för engångsartiklar ger den cirkulära affärsmodellen för tvätt-och textilservice nya jobb i lokal skala. Varje jobb som skapas inom textilserviceindustrin skapar ytterligare 0,25 indirekt och inducerade jobb. Totalt arbetar ca 330 000 personer i Europa och USA i sektorn.

- Flera olika trender inom textilservicebranschen tyder på att miljöpåverkan kommer att minska ytterligare under kommande år. Återvinning av textila fibrer och användning av textila material med lägre miljöpåverkan är främst bland dessa. Samtidigt minskar de miljöfördelar som kan tillskrivas engångsmaterial av papper när förbränning av dessa efter användning i allt lägre utsträckning kan sägas ersätta fossila bränslen i el- och fjärrvärmenäten.

Sammanfattningsvis är det i tider av kris och snabba skeenden viktigt att kunna hålla flera tankar i huvudet samtidigt. Vid sidan om pandemin måste vi minnas att klimatfrågan fortfarande är en ödesfråga. Enligt FN:s senaste klimatrappport från 2021 riskerar vi att passera 1,5-gradersmålet inom 10-20 år. Enorma utsläppsminskningar krävs omgående.

Den cirkulära affärsmodell som är grunden för textilservicebranschens verksamhet är ett fantastiskt exempel på hur vi måste röra oss mot en tjänstifierad konsumtion för att leva inom planetens gränser. Att gå ifrån cirkulära modeller till linjära, och därmed en ökande resursanvändning och avfallsgenerering, är därför inte ett alternativ. I stället fortsätter vi att utveckla och säkerställa våra redan högt ställda hygienkrav, och kommunicerar detta till marknaden.

Resultaten från studien finns sammanställda i rapporten ["Why textiles win in the long run"](#) som finns tillgänglig på ETSAs hemsida.

8. FN:s GLOBAL COMPACT

Sedan 2016 är Sveriges Tvätteriförbund anslutet till FN:s Global Compact. Det innebär att förbundet ställer sig bakom Global Compacts tio grundprinciper och bedriver ett aktivt och systematiskt arbete för ständig förbättring i förhållande till dessa.

FN:S GLOBAL COMPACTS TIO GRUNDPRINCIPER

- MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Stödja och respektera skyddet för internationella mänskliga rättigheter inom den sfär som företaget kan påverka.

Försäkra sig om att företaget inte är delaktigt i brott mot mänskliga rättigheter.

- ARBETE

Upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar.

Avskaffa alla former av tvångsarbete.

Avskaffa barnarbete.

Avskaffa diskriminering vid anställning och yrkesutövning.

- MILJÖ

Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker.

Ta initiativ till och främja ett större ansvarstagande för miljön.

Uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.

- KORRUPTION

Motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning.

Under 2021 har vi levererat vår *Communication of Engagement* (COE) (den andra i ordningen) där vi beskriver hur vi aktivt arbetar inom dessa fyra områden. Sveriges Tvätteriförbunds COEs finns att ta del av genom vår hemsida, samt via Global Compacts hemsida.

9. TIDIGARE HÅLLBARHETSRAPPORTER

Sveriges Tvätteriförbund publicerar årligen en hållbarhetsrapport med uppföljning av de nyckelindikatorer som presenterats ovan. Samtliga tidigare publicerade hållbarhetsrapporter återfinns på Sveriges Tvätteriförbunds hemsida, under *Kunskap* – [Sveriges Tvätteriförbund \(tvatteriforbundet.se\)](https://sveriges.tvatteriforbundet.se)

Sveriges Tvätteriförbunds Hållbarhetsrapport 2022 är framtagen av Klorofyll Miljökonsult på uppdrag av Sveriges Tvätteriförbund.